

Beslisnota voor de raad

Datum 15 juni 2020

Openbaar

Onderwerp Lichtvisie Binnenstad
Versienummer

Portefeuillehouder R.E. de Heer
Informant Robert Lautenbach/Peter Sluijs
Afdeling Proces-, Programma- en Projectmanagement
Telefoon 06-22846884
Email P.Sluijs@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel 5.2.1. Wij versterken de economische positie van Zwolle als koop- en recreatiecentrum van de regio.
Begroting wijzigen Nee

Bijlagen

01 Lichtvisie Binnenstad – basisdocument
02 Lichtvisie Binnenstad – toelichting en kaartbeelden
03 Concept Uitvoeringsagenda

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 in te stemmen met de Lichtvisie Binnenstad als richtinggevend document voor de uitwerking van lichtontwerpen voor de binnenstad en de realisatie daarvan in de komende 10 jaar;
- 2 in te stemmen met het maken van een lichtontwerp voor de Grote Kerk, het Stationsgebouw en een derde ontwerp in 2020 en het zo spoedig mogelijk realiseren hiervan;
- 3 in te stemmen met het beschikbaar stellen van een aanvullend investeringsbudget van €270.000 en de hiermee gemoeide jaarlijkse exploitatie- en kapitaallasten te dekken uit het hiervoor beschikbare budget “Dekking kapitaallasten” van €90.000;
- 4 in te stemmen met het vervolgproces waarin de raad een werksessie heeft die de uitvoeringsagenda voor de komende jaren verder vorm geeft.

Toelichting op het voorstel

Inleiding

De raad heeft op 1 oktober 2018 ingestemd met het plan van aanpak voor de uitvoering van een Lichtplan voor de binnenstad. De voorliggende Lichtvisie is het resultaat van dit plan van aanpak. Het hieruit volgende Lichtplan bestaat verder uit een groot aantal, nog te maken, lichtontwerpen. De visie geeft richting aan verdere uitwerking van en is een toetsingskader voor deze lichtontwerpen. Realisatie volgt zo snel mogelijk na het maken van de lichtontwerpen.

Het traject tot het komen van een Lichtvisie heeft door een uitgebreider participatietraject langer geduurd dan voorspeld. Ook heeft de pilot om de Peperbus uit te lichten gezorgd voor een aanpassing in ons tijdspad.

Datum 15 juni 2020

Beoogd effect

De lichtvisie is onderdeel van het Lichtplan en geeft invulling aan de doelen uit de Strategische Agenda Binnenstad. Dit betekent: een gastvrije binnenstad, het zichtbaar maken van historie en het versterken van de verschillende sfeergebieden. Daarnaast versterkt de verlichting de routes en de binnenstad en wordt het veiligheidsgevoel vergroot. In de Strategische Agenda Binnenstad (SAB) staat het volgende benoemd over verlichting: "Met licht kan verder ook nieuwe kwaliteit aan de openbare ruimte worden toegevoegd en sfeer en beleving worden gestimuleerd. Ook kan dit bijdragen aan het gevoel van veiligheid en een – leuke - speelse en creatieve invulling zijn. Passend bij de ambitie voor 2030 uit de binnenstadvisie. De gemeente pakt de uitnodiging van de gemeenteraad, vastgelegd in een motie, op om te komen tot een integraal Lichtplan (visie en ontwerpen) voor de binnenstad."

In de Visie Binnenstad 2030 en de SAB is een aantal doelen en acties benoemd waar het Lichtplan een bijdrage aan kan leveren, namelijk:

- zorgen voor een aantrekkelijk programma en voldoende beleving;
- een aantrekkelijk verblijfsklimaat;
- stimuleren van meer bezoekers die vaker een bezoek brengen aan de binnenstad, langer blijven en daardoor meer besteden;
- koesteren en uitdragen van de historie en het verhaal van Zwolle;
- het gevoel van veiligheid vergroten.

De huidige openbare verlichting is op orde. Deze Lichtvisie zet dan ook met name in op het toevoegen van sfeerverlichting (stadsilluminatie) en het letterlijk uitlichten van bijzondere gebouwen, gevelbeelden, van beelden en straten en het aanlichten van groen en water.

Verder worden de ambities van een duurzaam verlichte binnenstad en een intelligent verlichte binnenstad concreet gemaakt. De Lichtvisie biedt heldere kansen voor publiek-private samenwerking. Het is van groot belang dat er voldoende aandacht wordt besteed aan het creëren van draagvlak en de mogelijkheid tot het investeren door private partijen in bijvoorbeeld de verlichting van private panden, aansluitend bij de Lichtvisie.

In de bijlagen treft u de Lichtvisie 2030, de toelichting met kaartbeelden (concrete projecten) en een concept Uitvoeringsagenda aan.

Argumenten

1.1 De Lichtvisie geeft invulling aan de doelen van de Strategische Agenda

Met het realiseren van illuminatie vergroten we het gevoel van gastvrijheid van de binnenstad. We versterken de oriëntatie voor bezoekers en bewoners. We kunnen de historische verhalen zichtbaar maken en de identiteit van verschillende sfeergebieden in de binnenstad versterken.

1.2 De Lichtvisie is duurzaam en toekomstbestendig

Verschillende aspecten dragen bij aan het duurzaam inrichten van de lichtontwerpen. Er wordt energiezuinige LED-verlichting toegepast en wordt er gelet op het op de juiste plek accentueren van het licht en de lichtniveaus. Hierdoor komt de architectuur van een gebouw goed tot zijn recht maar wordt tegelijkertijd de hoeveelheid strooilicht geminimaliseerd. Daarnaast wordt het energieverbruik van de installatie op een dashboard inzichtelijk gemaakt, zodat het daadwerkelijke verbruik te zien is.

Datum 15 juni 2020

1.3 De Lichtvisie zorgt voor ecologisch verantwoorde ontwerpen

Het lichtbeeld wordt afgestemd op de tijd van het jaar om de impact op de ecologie te minimaliseren. In de visie is beschreven hoe op verantwoorde manier tot een ontwerp kan worden gekomen op kwetsbare plekken. Ook is aangegeven welke delen van de binnenstad (onderdelen van de singelstructuur) zich niet lenen voor illuminatie.

1.4 De Lichtvisie geeft ruimte aan intelligente verlichting

De installatie kan aanstuurbaar worden gemaakt zodat de verlichting te allen tijde passend bij het moment van de avond of de drukte in de binnenstad ingesteld kan worden.

1.5 De Lichtvisie nodigt iedereen uit om mee te doen

Binnen het thema “Zwolle verrast” zijn we op zoek naar de samenwerking met bewoners, ondernemers en gebruikers van de binnenstad. Samen kunnen we de sfeer van buurten verbeteren en mooie lichtprojecten starten. Denk hierbij bijvoorbeeld ook aan samenwerkingen met Cibap en Artez.

1.6 De Lichtvisie zorgt voor samenhangende verlichting in de binnenstad

De Lichtvisie is een helder toetsingskader dat er voor zorgt dat er een samenhangend lichtbeeld in de binnenstad ontstaat.

2.1 De Lichtvisie geeft toetsingskader voor de uitwerking van een lichtontwerp voor de Grote Kerk/Grote Kerkplein (programma Iconisch Zwolle)

De Grote Kerk /Academiehuis vormt één van de Zwolse iconen zoals in de visie beschreven. De verbouwing van de delen van de kerk en de ontwikkelingen rond het Academiehuis bieden kansen om nu direct aan te haken met een lichtontwerp. Deze kans benutten wij de komende maanden.

2.2 Aanpak van het Stationsplein en Stationsgebouw bieden mogelijkheden om direct aan te sluiten (programma Iconisch Zwolle)

Het ontwerp van het vernieuwde Stationsplein en de realisatie daarvan is aanstaande. De verbetering van de verlichting op het plein en de illuminatie van het Stationsgebouw kunnen wij nu organiseren. We realiseren daarmee de gewenste vriendelijke entree van het station naar de binnenstad. We maken, samen met onze partners in dit gebied, werk met werk.

2.3. Ruimte voor een 3e lichtontwerp binnen het thema ‘Wegwijs in Zwolle’

Naast de ontwerpen voor gebouwen willen we dit jaar ook één project (ontwerp en realisatie) binnen dit thema in de steigers hebben staan.

4.1 Fasering/prioritering is noodzakelijk

Prioritering van ontwerpen en realisatietrajecten is noodzakelijk. De sessie met uw raad geeft hier invulling aan. Wij nodigen de raad graag uit om in het najaar een werksessie te houden om alle mogelijke projecten te beschouwen en daarin een prioritering voor de middellange termijn aan te geven. Hierbij dient ook een financieringsvoorstel te worden geformuleerd.

Risico's

- De Lichtvisie ziet kansen voor een groot aantal uit te werken lichtontwerpen. Het is zaak om gerichte keuzes te maken om het risico op verdere vertraging te minimaliseren.
- Verder is het nodig om bij het maken van de lichtontwerpen en de realisatie oog te hebben voor de beheerskosten. Op dit moment zijn deze lasten nog niet inzichtelijk. Het gebruik van

Datum 15 juni 2020

nieuwe technologie die laag is in onderhoud zal ons ook moeten helpen in het laag houden van de beheerskosten. Hierdoor zou het kunnen zijn dat dit aan de voorkant een grotere investering vraagt, die uiteindelijk terug verdient kan worden.

- De relatie met particuliere verlichting is in de binnenstad op een groot aantal plaatsen evident. Wij zullen moeten enthousiasmeren en stimuleren op het moment dat lichtontwerpen conflicteren met particuliere wensen. Afdwingen is hierin niet mogelijk.

Financiën

De financiën voor het maken van de ontwerpen en de realisatie van de eerste projecten in de periode 2020 en 2021 zijn grotendeels gedekt. Dit betreft ook de interne kosten. In de begroting is voor het Lichtplan structureel een bedrag beschikbaar van € 90.000 ter dekking van de kapitaal- en exploitatielasten. Hiermee kan eenmalig een investering in het Lichtplan gedaan worden van tussen de € 800.000 en € 1.100.000, e.e.a. afhankelijk van onder andere de definitieve ontwerpen per project en de uiteindelijke afschrijvingstermijnen. We willen hier op dit moment een eerste deel van aanwenden voor de genoemde projecten.

De totale investeringskosten voor de eerste 3 projecten bedragen € 450.000. Aangezien er reeds een bedrag van € 180.000 beschikbaar gesteld is voor visievorming/plan van aanpak is er aanvullend een krediet nodig van € 270.000 voor deze 3 projecten. Dit project zal geactiveerd worden en in 10 jaar afgeschreven worden. Een deel van de kosten van plan van aanpak/visievorming zijn reeds gedekt binnen het budget van de Binnenstad, een bedrag van € 47.000. Het te activeren bedrag bedraagt derhalve € 403.000 en leidt tot jaarlijkse kapitaallasten van € 40.300,-.

Visievorming	115.000,00	
Realisatie	255.000,00	
plankosten (intern)	80.000,00	
		+/+
bruto investering	450.000,00	
reeds gedekt	47.000,00	-/-
netto investering	403.000,00	

Voor de jaarlijkse beheer- en exploitatiekosten (kosten elektra, onderhoud, etc.) wordt rekening gehouden met een bedrag van € 10.000,-. Dit bedrag is afhankelijk van het uiteindelijke ontwerp en de gehanteerde producten. De jaarlijkse kosten komen uit op € 50.300 en kunnen gedekt worden uit de beschikbare middelen voor het Lichtplan van € 90.000.

In de prioritering die volgt uit de bijeenkomst met de raad zal blijken hoe en welke financiering voor de komende jaren nodig is. De uitvoeringsagenda geeft een indicatie van de investeringen die de volgende jaren benodigd kunnen zijn bij de voorgestelde hoeveelheid aan projecten. Belangrijk is om in realisatieprojecten met de verschillende stakeholders een gezamenlijke financiële verantwoordelijkheid te dragen waarmee we het totaalbudget kunnen vergroten.

Communicatie en participatie

De inhoud van de Lichtvisie is gemaakt aan de hand van tal van interne en externe consultaties. De klankbordgroep, het natuurplatform, interactieve sessie met stakeholders, een studentencafé en een inloopavond voor inwoners. De Peperbus heeft als pilot een aantal weken in het 'nieuwe' licht gestaan,

Datum 15 juni 2020

wat enorm veel positieve reacties opleverde. De uitkomst van de besluitvorming en de definitieve documenten worden gedeeld met de direct betrokken stakeholders en de pers.

Vervolg

De Lichtvisie is het toetsingskader voor de verdere uitwerkingen van Lichtontwerpen. De eerste drie projecten (ontwerp en realisatie) worden dit jaar voorbereid en zo spoedig mogelijk uitgevoerd. Na de bijeenkomst met de raad maken wij de uitvoeringsagenda voor de komende jaren concreet.

Openbaarheid

Deze beslisnota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Ingrid Geveke